

Statsminister Gro Harlem Brundtland

INNLEGG I SALDERINGSDEBATTEN FREDAG 18.DESEMBER

President!

Jeg er glad for at Arbeiderpartiets gruppe i samarbeid med Kristelig Folkeparti og Senterpartiet er kommet fram til et omforent opplegg som tar vare på helheten og den sosiale profil i de omfattende tiltak vi nå setter inn for å trygge og skape flere arbeidsplasser. Kostnadene må bæres av oss alle, og byrdene må fordeles på en solidarisk måte. Derfor er økningen i toppskatten for de med høyest inntekt et viktig element i denne helheten. Reduserte priser for viktige matvarer er like viktig. Det er denne helhet som har gjort at LO for sin del har gitt sin støtte til de tiltak som er foreslått.

Den langvarige uroen på valutamarkedene i Europa førte i forrige uke til et nytt, sterkt press mot norske kroner og gjorde at vi måtte løsne på den faste tilknytning til ECU. Jeg vil advare de som tror at en flytende kronekurs betyr at det skal være fritt fram for lettvinde holdninger i finans- og pengepolitikken. Når vår valuta klarte seg lenger og har falt mindre enn vi har sett i våre naboland, er det uttrykk for at vår økonomi er sterkere. Internasjonalt er det klar sammenheng mellom tilliten til de ulike valutaer og rentenivået over tid. Derfor har det vært naturlig for Norges Bank og Finansdepartementet å følge en forsiktig og nøktern linje i den første tiden etter at kronen begynte å flyte. Regjeringen er imidlertid sterkt opptatt av de problemer et høyt rentenivå kan føre med seg både for næringsliv og husholdninger. Det er derfor Regjeringens vurdering at vi om ikke lenge kan få et rentenivå som ikke er høyere enn det vi hadde før uroen startet. Det bør ikke være grunnlag for at bankene skal sette opp sine renter til husholdningene.

Norge og andre små land er best tjent med et system med internasjonale ordninger for stabile valutakurser. Det vil være vårt siktemål at Norge etterhvert finner sin plass i det europeiske valutasystemet. Det er et uttrykk for verdien av et slikt samarbeid, når Danmark som det eneste nordiske land har unngått omfattende valutauro og renteopp-

gang. Det er naturlig at vi drøfter disse spørsmålene også med myndighetene i Sverige og Finland.

En noe lavere kronekurs vil bidra til å bedre norsk næringslivs arbeidsvilkår. Likevel er det behov for de tiltak Regjeringen har lagt fram og som i dag får bred tilslutning i Stortinget. Norsk næringsliv har fortsatt et kostnadsnivå som er betydelig høyere enn i andre land, og det er denne forskjellen vi må jevne ut. Sysselsettingsutvalget la vekt på at næringslivet måtte bedre sin konkurranseevne med 10% de kommende fem årene, hvis vi skal gjenreise den fulle sysselsetting. Dette var en analyse som hele utvalget stilte seg bak, også representanten for SV. Jeg er derfor svært forundret over de merknader SV står for, som gir inntrykk av at problemene ved vårt kostnadsnivå skulle være uttrykk for NHO's eller næringslivets særinteresser i denne sammenheng. Det er virkelig å snu tingene på hodet når man framstiller vår lave pris- og lønnsvekst som noe negativt.

Noen partier har stilt seg på siden av de reelle drøftinger for å finne omforente løsninger. Det er ikke overraskende at Fremskrittspartiet gjør det. Men det er påfallende, at vårt største opposisjonsparti, Høyre, som i andre sammenhenger gjerne vil bli sammenliknet med store og regjeringsbærende partier ute i Europa, så raskt stilte seg helt på siden ved konsekvent å avvise en øking av momsen. Det går ikke an, år ut og år inn, å be om bedre rammevilkår for næringslivet og så når vi virkelig tar et krafttak, løpe fra det reelle ansvaret for den nødvendige inndekning. Man kan ikke, som Foss idag, be om mer kriseforståelse og så etterpå fri til forbrukerne ved å gå mot momsøkningen. Høyre måtte vite, slik NHO har erkjent det, at når arbeidsgiveravgiften skal lettes med mange milliarder kroner så kommer en ikke utenom å ta i bruk statens andre store inntektskilde; merverdiavgiften, slik en også måtte gjøre det i vårt naboland Sverige.

Det nytter lite å late som om staten i stedet kan betale for oss alle slik som Foss gjør. Statens del, slik Høyre uttrykker det, er blant annet sykepenger og sysselsettingstiltak. -

Ikke særlig sosialt. Dette dreier seg om viktige oppgaver vi i fellesskap må finansiere. Kutt i kommuneøkonomi og arbeidsmarkedstiltak ville fått klart negative konsekvenser for sysselsettingen, og viktige velferdsoppgaver. Høyre vil altså spare nesten 2 1/2 milliard gjennom å angripe sykelønnsordningen fra og med 1.januar - det vil si om 13 dager fra

i dag. Partiet ser helt bort fra at at både stat, kommuner og private er bundet av lover og regler. Vi vet alle at både innretningen og avtalebruddene ville ødelagt enhver mulighet for et nøkternt inntektsoppgjør. Ikke nok med det, President. Det var de samme innstrammingsforslag som Høyre så sent som i finans-debatten brukte til å finansiere sine store skattelettelser med. Det blir både lettvint og tvilsom politisk moral, når Høyre i dag også skal stemme for lavere arbeidsgiveravgift og mot økt merverdiavgift.